

ประจำปี พ.ศ. 2562

คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

CMU-QA Curriculum

สารบัญ

หน้า

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (CMU-QA Curriculum)

เหตุผลและความจำเป็น	1
กรอบแนวคิดการพัฒนาระบบ	2
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (CMU-QA Curriculum)	3
ตัวบ่งชี้ คำอธิบายตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และการรายงานผลการดำเนินงาน	4
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548	4
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558	13
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 อัตราการรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา	33
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1	34
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	35
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินกระบวนการในหลักสูตร	37
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	38
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 การบรรลุผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)	39
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	42
- ตัวบ่งชี้ที่ 9 คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก	45
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาตรี) ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้ออกงานหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	46
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาโท) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่	48
- ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาเอก) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่	52
ภาคผนวก	56
- ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	57
การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	61
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	74
- มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	75
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561	85

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU-QA Curriculum

1. เหตุผลและความจำเป็น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ดำเนินการตรวจสอบระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานทุกหน่วยงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 และได้ปรับเปลี่ยนจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาเป็นการตรวจประเมินคุณภาพในปี พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้มีการตรวจประเมินคุณภาพในระดับส่วนงาน (คณะ วิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน และสำนัก) และมหาวิทยาลัย ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เรียกว่า ระบบ CMU-QA ซึ่งพัฒนาจากการผสมผสานแนวคิดของการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วด้าน (Total Quality Management) การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ISO, Input process output และไคเซน) ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และมอบหมายสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบในการดำเนินการ

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงดำเนินการพัฒนาระบบและ กระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยกำหนดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับส่วนงาน และระดับสถาบัน และ ได้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อให้ความเห็นชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งในระดับหลักสูตร ระดับคณะ และสถาบัน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในการประชุมครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยระดับหลักสูตรเห็นชอบให้ใช้ระบบที่ สกอ. พัฒนาขึ้นรวม 6 องค์ประกอบ และระดับคณะ สถาบัน เห็นชอบให้ใช้ระบบ CMU-EdPEX มหาวิทยาลัยจึงเริ่มดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในทั้ง 3 ระดับตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา

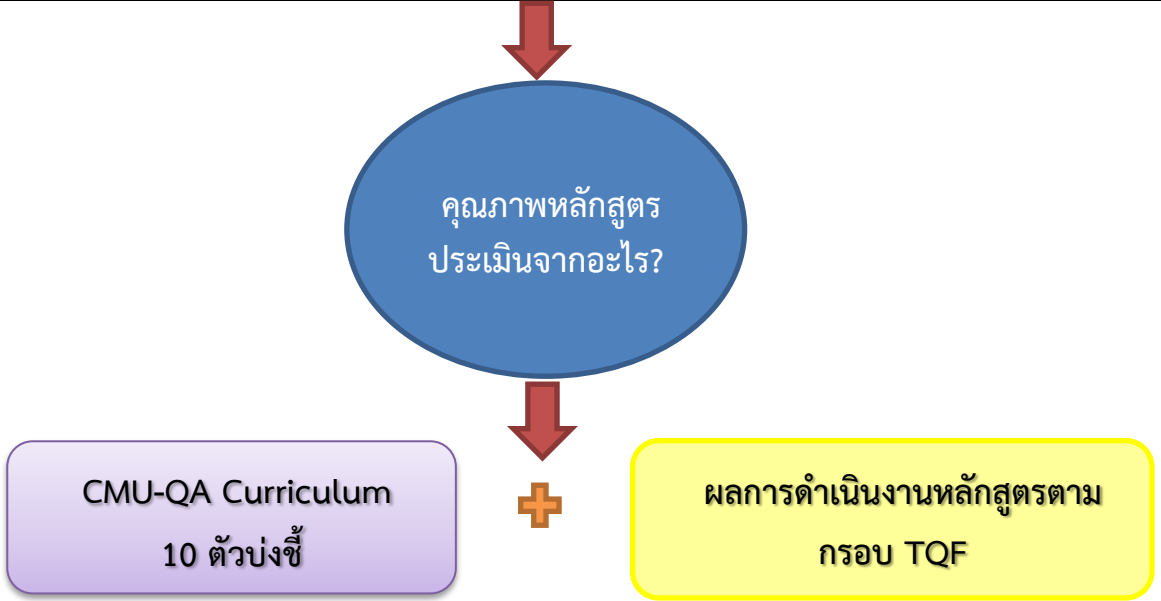
จากการดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึง ปัจจุบัน สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบและ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นทั้งใน ส่วนของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งผลการประเมินพบว่า ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมี ความเห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ สกอ. ยังไม่สามารถสะท้อน คุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อย่างแท้จริง ระบบดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลและ รายงานผลการดำเนินงานค่อนข้างมาก ส่งผลต่อภาระงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จึงมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนาระบบที่ง่ายต่อการดำเนินการและสะท้อนคุณภาพของ หลักสูตรอย่างแท้จริง ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนเองได้

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่เรียกว่า CMU-QA Curriculum

โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ ดำเนินการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และเป็นระบบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติ มีระบบฐานข้อมูล สนับสนุนการดำเนินการและการรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปกรอบแนวคิดการพัฒนาระบบได้ รายละเอียดดังนี้

2. กรอบแนวคิดการพัฒนาระบบ

<p>กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับ • จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนด 	<p>มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ประเด็น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนรู้ (Learner Person) - ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) - พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) 	<p>มติที่ประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2562</p> <ul style="list-style-type: none"> • มุ่งเน้นผลลัพธ์ • เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติ • มีระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการ และการรายงานผลการดำเนินงาน
---	---	--

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (CMU-QA Curriculum)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือที่เรียกว่า CMU-QA Curriculum มีจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้	ชื่อตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
ตัวบ่งชี้ที่ 1	การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และ บัณฑิตศึกษา	“ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน”
ตัวบ่งชี้ที่ 2	อัตราการรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 3	อัตราการคงอยู่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 4	อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 5	คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 6	ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 7	การบรรลุผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 8	การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 9	คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็น พลเมืองโลก	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาตรี)	ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ทำงานทำหรือประกอบอาชีพ อิสระภายใน 1 ปี	“ร้อยละ 100 คะแนนเต็ม 5”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาโท)	ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา โทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	“ร้อยละ 40 คะแนนเต็ม 5”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาเอก)	ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา เอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	“ร้อยละ 80 คะแนนเต็ม 5”
ภาคผนวก ตัวบ่งชี้ 5.4 สกอ.	ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	“ไม่ประเมินให้คะแนน”

4. ตัวบ่งชี้ คำอธิบายตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และการรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	ประกาศนียบัตร บัณฑิต/บัณฑิต ชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
3. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		✓	✓	✓
4. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน		✓	✓	✓
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ		✓	✓	
6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)		✓	✓	
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์		✓	✓	
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		✓	✓	
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา		✓	✓	
10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ในระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ		✓	✓	
11. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	✓	✓	✓	✓
รวม	3 ข้อ	11 ข้อ	11 ข้อ	5 ข้อ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การ ประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง
1. จำนวน อาจารย์ประจำ หลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น		

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ 1 ท่าน สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มากที่สุดเพียง 2 หลักสูตร เท่านั้น กรณี
  - หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาวิชาเดียวกัน
  - หลักสูตรปกติและหลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว และต้องเป็นหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาเหมือนกัน (บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(2)/ว569 ลงวันที่ 18 เมษายน 2549)
2. **กรณีหลักสูตรปริญญาตรี** ที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่กำหนดให้ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคุณวุฒิครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน ทั้งนี้ แขนงวิชา/กลุ่มวิชาพิจารณาในส่วนของวิชาเอกเลือกที่กำหนดให้เลือกเรียนตั้งแต่ 30 หน่วยกิตขึ้นไป อาทิ หลักสูตรของคณะเกษตรศาสตร์มี 7 แขนงวิชา ควรจะมีอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 21 คน เป็นต้น
3. **หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น **โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใดเป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจาก สกอ. ไม่ใช่กำหนดเองโดยหลักสูตร**
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)
นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่พหุวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผล การศึกษา การวิจัยการศึกษา
(ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)
4. **กรณีที่หลักสูตรเป็นพหุวิทยาการจำเป็นหรือไม่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน**
หลักสูตรพหุวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+เคมี) เป็นต้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่า

อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏ
ในหลักสูตร

5. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ จะต้องมียุทธศาสตร์จ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน
6. **การนับจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร** คำว่า “**ตลอดระยะเวลา**” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา แต่ในระบบ CHE QA Online จะไม่สามารถเพิ่มชื่ออาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการประเมินของหลักสูตรไม่ผ่านในองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ดังนั้น คณะควรจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย เพื่อให้การประเมินในระบบ CHE QA Online เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
7. **การลาศึกษาต่อของอาจารย์ประจำหลักสูตร** มีหลักการดังนี้
  - 1) การลาศึกษาต่อเต็มเวลา **ไม่สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้**
  - 2) การลาศึกษาต่อบางเวลาหรือภาคฤดูร้อน ที่ไม่กระทบกับเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรได้ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 1/60 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560)ในกรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีได้פקเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สกอ. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ประจำหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างน้อย 2 คน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำคุณวุฒิปริญญาตรี (หลักสูตร 6 ปี) สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรีได้ เนื่องจากเกณฑ์กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนอย่างน้อย 2 คน
2. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
3. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
3. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	-	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน หมายถึง 3 คนใน 5 คนของอาจารย์ประจำหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
4. คุณสมบัติของ อาจารย์ผู้สอน	-	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรง คุณวุฒิภายนอกสถาบัน มี คุณวุฒิปริญญาโท หรือดำรง ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรง คุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

หลักสูตรปริญญาโท กำหนดให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มีผลงานวิจัยหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอนจะต้องมีผลงานวิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ (บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(4)/ว867 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2555)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 5 และ 6

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
5. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักและ อาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ	-	1. เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	
6. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)	-	1. เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณวุฒิปริญญา เอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ ดังนี้
  - 1) หลักสูตรสามารถจ้างอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ซึ่งเกษียณอายุงาน หรือลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลาได้ โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย คือมีสัญญาจ้างที่ให้ค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและมีการกำหนดภาระงานไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอนได้
  - 2) “อาจารย์เกษียณอายุงาน” สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ต่อไปจนนักศึกษาสำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระก่อนการเกษียณอายุ
2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. อาจารย์ประจำที่สำเร็จการศึกษาวุฒิบัตร ต้องได้รับการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอกโดยสภาวิชาชีพ จึงสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้ หากมีเงื่อนไขเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน
4. กรณีนักวิจัยที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 สามารถแต่งตั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนั้น นักวิจัยสามารถดำเนินการขออนุมัติแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้

แนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบัน ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นบุคลากรประจำในสถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการศึกษาฯ ด้านนั้น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอก หรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอนสถาบันอุดมศึกษา อาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย
5. จะเริ่มนับว่าเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เมื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษาได้รับการอนุมัติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 7

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
7. คุณสมบัติของ อาจารย์ผู้สอน วิทยานิพนธ์	-	1. อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน (มหาวิทยาลัย) มาเป็นอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์อาจไม่สอดคล้องตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 8

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
8. การตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานของ ผู้สำเร็จการศึกษา	-	(เฉพาะแผน ก เท่านั้น) ต้องเป็นรายงานสืบเนื่องฉบับ เต็มในการประชุมทางวิชาการ (proceedings) หรือวารสาร หรือสิ่งพิมพ์วิชาการซึ่งอยู่ใน รูปแบบเอกสารหรือ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์	วารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการที่มี กรรมการภายนอกมาร่วม กลั่นกรอง (peer review) ซึ่งอยู่ ในรูปแบบเอกสาร หรือ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

วิทยานิพนธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ การจดทะเบียนสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตรสามารถทดแทนการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการได้ โดยพิจารณาจากปีที่ได้รับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ไม่ใช่ปีที่ขอจด

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 9

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
9. ภาระงาน อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และ การค้นคว้าอิสระ ในระดับ บัณฑิตศึกษา	-	วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน การค้นคว้าอิสระ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 15 คน หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วน นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนักศึกษาที่ ค้นคว้าอิสระ 3 คน	วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 10.1 ระบุไว้ว่า “อาจารย์ประจำ 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน” ในทางกฎหมาย สภาสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าอาจารย์มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้เสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายไป แต่ทั้งนี้ อาจารย์ประจำ 1 คน จะดูแลนักศึกษาในฐานะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ไม่เกิน 10 คน และการขยายจำนวนนักศึกษาในกรณีนี้ใช้ได้เฉพาะกรณีวิทยานิพนธ์เท่านั้น ไม่นับรวมการค้นคว้าอิสระ
2. นับภาระงานตามเกณฑ์เฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระหลัก (Major Advisor) เท่านั้น โดยนับนักศึกษาทั้งหมดที่อยู่ในความดูแลรายภาคการศึกษา และลงทะเบียนรายวิชา วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระรวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น **ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ สามารถตัดชื่อนักศึกษารายนั้นออก และรับนักศึกษารายใหม่เข้ามาอยู่ในความดูแลได้ โดยไม่ต้องรอให้นักศึกษารายนั้นได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา**

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
10. อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับ บัณฑิตศึกษามี ผลงานวิจัยอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	-	อย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปีโดยนับรวมปีที่ประเมิน	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

ผลงานวิจัยนับรวมบทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 11

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตร บัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง
11. การปรับปรุง หลักสูตรตามรอบ ระยะเวลาที่กำหนด	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้อง ปรับปรุงให้เสร็จและ อนุมัติ/ให้ความเห็นชอบ โดยสภามหาวิทยาลัย/ สถาบัน เพื่อให้หลักสูตร ใช้งานในปีที่ 6)	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. สำหรับหลักสูตร 5 ปีประกาศใช้ในปีที่ 7 หรือหลักสูตร 6 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 8
2. การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	ประกาศนียบัตร บัณฑิต/บัณฑิต ชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
2. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
3. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
4. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน	✓	✓	✓	✓
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ		✓	✓	
6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)		✓	✓	
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์		✓	✓	
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		✓	✓	
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา		✓	✓	
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่ กำหนด	✓	✓	✓	✓
รวม	5 ข้อ	10 ข้อ	10 ข้อ	5 ข้อ

ผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1.1 กำหนดไว้เป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” หากไม่ผ่านเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่าหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
1. จำนวนอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 5 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสหวิทยาการให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
2. หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรือ อาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรสหวิทยาการ ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น (บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(2)/ว569 ลงวันที่ 18 เมษายน 2549)
3. **หลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น **โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใดเป็นหลักสูตรสหวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจาก สกอ. ไม่ใช่กำหนดเองโดยหลักสูตร**
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)
นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบสหวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่สหวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผล การศึกษา การวิจัยการศึกษา (ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)
4. **กรณีหลักสูตรปริญญาตรี** ที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่กำหนดให้ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคุณวุฒิครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน ทั้งนี้ แขนงวิชา/กลุ่มวิชาพิจารณาในส่วนของวิชาเอกเลือกที่กำหนดให้เลือกเรียนตั้งแต่ 30

หน่วยกิตขึ้นไป อาทิ หลักสูตรของคณะเกษตรศาสตร์มี 7 แขนงวิชา ควรจะมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 21 คน เป็นต้น

5. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมียุทธศาสตร์จ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน
6. การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
7. การลาศึกษาต่อของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีหลักการดังนี้

- 1) การลาศึกษาต่อเต็มเวลา ไม่สามารถเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้

- 2) การลาศึกษาต่อบางเวลาหรือภาคฤดูร้อน ที่ไม่กระทบกับเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 1/60 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560)

ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สกอ. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา

ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน อาจส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้งให้ สกอ. รับทราบ

8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

9. **ครูคลินิกรับคุณวุฒิปริญญาตรี** หากเป็นอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาปริญญาตรีก่อนเกณฑ์ประกาศใช้ เท่านั้น สามารถโอนโลมคุณวุฒิระดับปริญญาตรีได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติการ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ไม่จำกัดจำนวนและประจำได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร 	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

2. กรณีที่หลักสูตรเป็นสหวิทยาการจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน หลักสูตรสหวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร หากอาจารย์จากสาขาวิชาอื่นจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (หรือร่วม) หลักสูตรต้องแต่งตั้งอาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการนั้น (เกณฑ์ 58)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - หากเป็นอาจารย์ผู้สอนก่อนเกณฑ์นี้ประกาศใช้ อนุโลมคุณสมบัติระดับปริญญาตรีได้ ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติระดับปริญญาโท หรือคุณสมบัติปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนไม่น้อยกว่า 6 ปี - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น 	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
2. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
3. การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ในข้อ 10.1.3 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 7/60 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2560)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

หลักสูตรระดับปริญญาโทและเอก

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 3 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสหวิทยาการให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
2. หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรืออาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรระดับ โท-เอก สาขาวิชาเดียวกัน และหลักสูตรมหาวิทยาลัย ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น (บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(2)/ว569 ลงวันที่ 18 เมษายน 2549)
3. **หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถ

พัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใด เป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจาก สกอ. ไม่ใช่กำหนดเองโดยหลักสูตร

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)

นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่พหุวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผล การศึกษา การวิจัยการศึกษา (ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)

4. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมีความรู้จำเป็นและเพียงพอที่จะสอนได้ เป็นเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน
5. **การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา”** คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
6. **ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อ** ระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สกอ. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ประจำหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา

7. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน ส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้งให้ สกอ. รับทราบ
8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังโดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังโดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย
3. ผลงานวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย (ดูเอกสารแนบท้ายประกาศ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/265/43.PDF>)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	- คุณสมบัติขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย	- คุณสมบัติขั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร
2. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย (ดูเอกสารแนบท้ายประกาศ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/265/43.PDF>)
3. กรณีอาจารย์ที่จบใหม่ ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังปริญญา ไม่สามารถถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท แต่สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรปริญญาโทได้ ทั้งนี้ คณะ/ภาควิชา ควรส่งเสริมพัฒนาอาจารย์ให้ทำงานวิจัยอย่างเต็มที่และเร่งสร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อให้มีประสบการณ์สูงขึ้นและสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ต่อไป
4. กรณีที่หลักสูตรเป็นสหวิทยาการจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน หลักสูตรสหวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร หากอาจารย์จากสาขาวิชาอื่นจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (หรือร่วม) หลักสูตรต้องแต่งตั้งอาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการนั้น (เกณฑ์ 58)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
2. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
3. หลักสูตรปริญญาโท กำหนดให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มีผลงานวิจัยหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอนจะต้องมีผลงานวิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ (บันทึกข้อความที่ ศร 0506(4)/ว867 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2555)

4. กรณีอาจารย์พิเศษ หากไม่มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการใน 5 ปีย้อนหลัง ไม่สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้
5. การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 7/60 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2560)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 5

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ ดังนี้
  - 1) หลักสูตรสามารถจ้างอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ซึ่งเกษียณอายุงาน หรือลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลาได้ โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย คือมีสัญญาจ้างที่ให้ค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและมีการกำหนดภาระงานไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอนได้
  - 2) “อาจารย์เกษียณอายุงาน” สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ต่อไปจนนักศึกษาสำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระก่อนการเกษียณอายุ
2. อาจารย์ประจำที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ต้องได้รับการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอกโดยสภาวิชาชีพ จึงสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้ หากมีเงื่อนไขเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน
3. กรณีนักวิจัยที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 สามารถแต่งตั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่

ปริญญานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนั้นนักวิจัยสามารถดำเนินการขออนุมัติ แต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้

แนวทางการเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์หลัก ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบันเท่านั้น ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์ร่วม อาจเป็น บุคคลากรประจำในสถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพ ด้านนั้น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบปริญญานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอก หรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอนสถาบันอุดมศึกษาอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย

4. จะเริ่มนับว่าเป็นอาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เมื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษาได้รับการอนุมัติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 6

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)	<p>● อาจารย์ประจำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	
	<p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความ 	<p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ	- หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ภายนอกมหาวิทยาลัย
2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ของหลักสูตรปริญญาโท หากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ 5 เรื่อง ก็สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของหลักสูตรปริญญาโทได้
3. กรณีอาจารย์เกษียณอายุ แต่ไม่ได้กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลา โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย นับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หากแม้มีผลงานวิจัยครบจำนวนข้างต้น แต่ไม่มีผลงานวิจัยใน 5 ปีสุดท้าย ก็ไม่สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 7

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่น้อยกว่า 3 คน ประธานผู้สอนวิทยานิพนธ์ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรือที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ● อาจารย์ประจำหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่น้อยกว่า 5 คน ประธานผู้สอนวิทยานิพนธ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ● อาจารย์ประจำหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	<p>รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย <p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย “อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก” ดังนั้น อาจารย์ประจำภายในมหาวิทยาลัยที่จะเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น
2. อาจารย์ที่จบวุฒิปัตร์ สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ หากสภาวิชาชีพให้การรับรองการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอก
3. นักวิจัยที่อยู่ในสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยจะสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ต้องถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์
4. ในกรณีที่เนื้อหาของ IS/Thesis เป็นสหวิทยาการ เช่น สื่อสารมวลชน การตลาด บริหาร สามารถให้อาจารย์จากต่างคณะมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์หรือ IS ได้ หากมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น
5. อาจารย์ที่เกษียณอายุไปแล้ว แต่ไม่ได้กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลา โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย ถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ได้ หากมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง (ใน

หลักสูตรปริญญาโท) หรือมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง (ในหลักสูตรปริญญาเอก)

6. ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัย จากภายนอกสถาบัน (Visiting Scholar) มาทำงานวิจัยในมหาวิทยาลัยในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1-5 ปี หรือเข้ามาทำงานวิจัยชั่วคราวในมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยไม่ได้ทำสัญญาจ้าง ถือว่าเป็นบุคลากรภายนอกสถาบัน สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสอบวิทยานิพนธ์ได้ หากมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์
7. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ถ้ามีคุณวุฒิปริญญาโท และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์ สามารถขอเสนอแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้ โดยจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยและแจ้ง กกอ. ทราบ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 8

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา	แผน ก1 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ กกอ.	แบบ 1 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ. อย่างน้อย 2 เรื่อง
	แผน ก2 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ. หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการ (Proceeding)	แบบ 2 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ.
	แผน ข - รายงานการค้นคว้าหรือส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. กรณีการยื่นเอกสารขอจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรถือว่ายังไม่เกิดองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งกรณีสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ เช่น หนังสือทั่วไป (book) หนังสือรวมเรื่องเฉพาะ (monograph) รวมบทความปริทัศน์ประจำปี (annual reviews) ไม่ได้เป็นการแสดงองค์ความรู้ใหม่ จึงไม่สามารถใช้แทนการตีพิมพ์

เผยแพร่ผลงานระดับปริญญาเอกตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 (มติ คณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 12/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2559)

- รายงานการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโท แผนก ข ที่สำนักหอสมุดนำขึ้นเผยแพร่ online เข้าเกณฑ์การตีพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 9

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● วิทยานิพนธ์ <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์คณาจารย์ปริญญาเอก 1 คน ต่อนักศึกษา 5 คน ● การค้นคว้าอิสระ <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์คณาจารย์ปริญญาเอก 1 คน ต่อนักศึกษา 15 คน - หากอาจารย์คณาจารย์ปริญญาเอกและมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือปริญญาโทและมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป 1 คนต่อนักศึกษา 10 คน - หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบเท่ากับนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน 	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

นับภาระงานตามเกณฑ์เฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระหลัก (Major Advisor) เท่านั้น โดยนับนักศึกษาทั้งหมดที่อยู่ในความดูแลรายภาคการศึกษา และลงทะเบียนรายวิชา วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระรวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น **ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ สามารถตัดชื่อนักศึกษารายนั้นออก และรับนักศึกษารายใหม่เข้ามาอยู่ในความดูแลได้ โดยไม่ต้องรอให้นักศึกษารายนั้นได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา**

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 5 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสหวิทยาการให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
- หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรือ อาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรระดับ โท-เอก สาขาวิชาเดียวกัน และหลักสูตรมหาวิทยาลัย ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น (บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(2)/ว569 ลงวันที่ 18 เมษายน 2549)
- การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร** คำว่า **“ตลอดระยะเวลา”** คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า **“ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น”** ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
- อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมีส่วนอายุจ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะ

จะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน

5. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สกอ. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา
6. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน ส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้งให้ สกอ. รับทราบ
7. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย
3. ผลงานวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย (ดูเอกสารแนบท้ายประกาศ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/265/43.PDF>)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิขั้นต่ำระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร
2. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย (ดูเอกสารแนบท้ายประกาศ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/265/43.PDF>

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง <p>กรณีอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน ไม่น้อยกว่า 4 ปี ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น</p>

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
2. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
3. กรณีอาจารย์พิเศษ หากไม่มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการใน 5 ปีย้อนหลัง ไม่สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้
4. การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ (มติคณะอนุกรรมด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 7/60 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2560)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 2 อัตราการรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

จำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร จะแสดงประสิทธิภาพของกระบวนการรับนักศึกษา และเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนากระบวนการรับนักศึกษา วิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาด ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2			
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง			
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา			

หมายเหตุ : จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร

2. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษามีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

3. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้ที่ 3 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

คำอธิบายตัวบ่งชี้

ในช่วงปีแรกของการศึกษา หลักสูตรควรมีระบบในการพัฒนาความรู้พื้นฐาน การเตรียมความพร้อมทางการเรียนแก่นักศึกษา การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การวางระบบการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และมีความสามารถในการเรียนระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้อัตราการลาออก หรือการพ้นสภาพนักศึกษาน้อยลง

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. การคงอยู่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้าศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและตัดชื่อออกสะสมจนถึงสิ้นปีการศึกษานั้นๆ (2)	หมายเหตุ
2559			
2560			
2561			

หมายเหตุ : จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร

2. อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา

$$\text{อัตราการคงอยู่} = \frac{(1)-(2)}{(1)} \times 100$$

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษา			
เป้าหมาย (ร้อยละ)			

3. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษามีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

4. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้ที่ 4 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่กำหนดเป็นการแสดงถึงคุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา และการจัดการศึกษา ให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อการนำผลมาใช้ในการพัฒนาวิธีการรับเข้าศึกษา การเตรียมความพร้อม การวางระบบการให้คำปรึกษา และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 1 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2559				
2560				
2561				

2. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 2 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2558				
2559				
2560				

3. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 3 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2557				
2558				
2559				

4. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 4 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2556				
2557				
2558				

5. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2555				
2556				
2557				

6. การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 6 ปี)

ปีการศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)		
		2559	2560	2561
2554				
2555				
2556				

หมายเหตุ : จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร

7. อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

$$\text{อัตราการสำเร็จการศึกษา} = \frac{(2)}{(1)} \times 100$$

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ร้อยละการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา			
เป้าหมาย (ร้อยละ)			

8. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีแนวโน้มลดลงหรือไม่
คงที่

.....

.....

.....

9. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีแนวโน้ม
เพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้ที่ 5 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเนื้อหาสาระในหลักสูตร ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์ ตลอดจนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในหลักสูตร นำไปสู่การพัฒนาให้เหมาะสม และส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการวิชาที่กำหนดในหลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินกระบวนการวิชาที่กำหนดในหลักสูตร (คะแนนเต็ม 5)

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ 1/2561		ภาคการศึกษาที่ 2/2561	
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนการวิชาในภาพรวมของหลักสูตร	ร้อยละกระบวนการวิชาที่ได้รับการประเมิน	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนการวิชาในภาพรวมของหลักสูตร	ร้อยละกระบวนการวิชาที่ได้รับการประเมิน

2. กระบวนการวิชาที่มีผลการประเมินต่ำกว่า 3.51

ภาคการศึกษาที่ 1/2561			ภาคการศึกษาที่ 2/2561		
รายชื่อกระบวนการวิชาที่ผลการประเมินต่ำกว่า 3.51	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามรายการประเมินในแบบประเมิน	แนวทางแก้ไข/พัฒนา	รายชื่อกระบวนการวิชาที่ผลการประเมินต่ำกว่า 3.51	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามรายการประเมินในแบบประเมิน	แนวทางแก้ไข/พัฒนา

3. ผลการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แนวทางการพัฒนาตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

คำอธิบายตัวบ่งชี้

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการบริหารจัดการหลักสูตร คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพความเป็นอยู่ของนักศึกษา การให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาจะสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินความพึงพอใจ (คะแนนเต็ม 5)

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2559	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561

2. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

3. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้ที่ 7 การบรรลุผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)

คำอธิบายตัวบ่งชี้

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcomes) เป็นผลที่คาดหวังหรือผลสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งสะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ หลักสูตรควรกำหนด Learning Outcomes ของหลักสูตรที่ต้องการวัด ซึ่งการบรรลุ Learning Outcomes จะแสดงประสิทธิผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ความสอดคล้องระหว่าง Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร Learning Outcomes ตามกรอบ TQF 5 ด้าน และมาตรฐานการอุดมศึกษาด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	Learning Outcomes ตามกรอบ TQF 5 ด้าน	มาตรฐานการอุดมศึกษา ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน

ค่านิยมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1. ผู้เรียนรู้ (Learner Person)

เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและ โลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่างๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)

เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของ ความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและ มูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

ตัวอย่างการรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวอย่าง : หลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	Learning Outcomes ตามกรอบ TQF 5 ด้าน	มาตรฐานการอุดมศึกษา ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน
1. สามารถพัฒนาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ได้ หลากหลายบริบทและสถานการณ์ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเป็นฐาน	2.1) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา 2.2) สามารถวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา 2.3) สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ 3.2) สามารถสืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3.3) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	Learner Person Innovative Co-creator

2. ผลการประเมิน Learning Outcomes

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	วิธีการประเมิน	ผลการประเมิน

ตัวอย่างการรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวอย่าง : หลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	วิธีการประเมิน	ผลการประเมิน
<p>1. สามารถพัฒนาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ได้หลากหลายบริบทและสถานการณ์ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเป็นฐาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสอบถามและสัมภาษณ์หาบัณฑิต - การสอบถามผู้ซึ่งหาบัณฑิต - การวิเคราะห์จากการประเมินของกระบวนวิชาบังคับร่วม กระบวนวิชาบังคับ และเลือกตามแขนงวิชา - การวิเคราะห์จากผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เป็นการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินของกระบวนวิชาในหลักสูตร แสดงให้เห็นถึงระดับสมรรถนะของผู้เรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้อยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ - ผู้เรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรได้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาของตนเอง ทั้งหลักสูตรระดับหน่วยการเรียนรู้ ระดับรายวิชา ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับสถานศึกษา - ผู้เรียนสามารถออกแบบการเรียนการสอนของตนเองให้เหมาะสมกับธรรมชาติและสภาพความพร้อมของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี - ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการวิจัยทางการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนของตนเองได้อย่างหลากหลายทั้งการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยประเมินโครงการ เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	วิธีการประเมิน	ผลการประเมิน
		ของตนเองและโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน - ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดจำนวนหลายคน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์นักศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการทวนสอบจะสะท้อนผลรายวิชาและหลักสูตรอาทิ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่แต่ละรายวิชาได้รับการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่อายวิชา (Curriculum Mapping) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอน และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษา โดยการทวนสอบ หมายถึงการดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใดๆ เช่น การสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่า สิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา **พิจารณาเฉพาะวิชาเอกของหลักสูตรหรือโครงสร้างหลักสูตร**

สี่ประสานขององค์ประกอบหลักในการทวนสอบ

การพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้อง และความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนในกระบวนการวิชาที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจาก 4 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในกระบวนการวิชา (Objectives : O)
  - กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้อิงตามเนื้อหาสาระในคำอธิบายกระบวนการวิชา
  - เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
  - กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ. 3 (จุดดำและขาว)
  - ฯลฯ
2. เนื้อหาสาระ (Content : C)
  - แบ่งหัวข้อเนื้อหาหรือทักษะได้เหมาะสม

- ระบุรายละเอียดเนื้อหาหรือทักษะได้ถูกต้อง
  - จัดเนื้อหาหรือทักษะครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์
  - กำหนดเวลาเรียนในแต่ละหัวข้อได้เหมาะสม
- ฯลฯ
3. การจัดการเรียนรู้ (Learning Management : L)
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
  - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่กำหนด (จุดดำและจุดขาว)
  - กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือทักษะ
  - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเวลาที่กำหนด
- ฯลฯ
4. การวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluation : E)
- มีเครื่องมือในการประเมินที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (เช่น ข้อสอบ Quiz แบบประเมิน ฯลฯ)
  - มีเกณฑ์หรือ Rubrics ในการให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติอย่างเหมาะสม
  - กำหนดผลงานหรือการปฏิบัติที่สะท้อนถึงสมรรถนะตามผลการเรียนรู้แต่ละด้าน
  - ประเมินครอบคลุมตามความรับผิดชอบหลักของกระบวนวิชา (จุดดำใน มคอ. 3)
  - มีเกณฑ์การตัดเกรดที่ชัดเจนและเหมาะสมเป็นไปตามเวลาที่กำหนด
- ฯลฯ
- (อ้างอิงจากเอกสาร ผศ.ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอนและทวนสอบผลสัมฤทธิ์

จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอน และมีนักศึกษาลงทะเบียน	จำนวนกระบวนวิชาที่กำหนดให้ ทวนสอบผลสัมฤทธิ์	ร้อยละ

2. ผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

รายชื่อกระบวนวิชา	TQF	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/แนวทาง ปรับปรุง

ตัวอย่างการรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวอย่าง : หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์

รายชื่อกระบวนวิชา	TQF	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/แนวทางปรับปรุง
100211 การพัฒนาหลักสูตร	1.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1	- การพิจารณาความสอดคล้องกันของ มคอ. 3 และ มคอ. 5 - การสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน - การสุ่มสนทนากลุ่ม (Focus group) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน - การสุ่มพิจารณา ผลงานของนักศึกษา - การตรวจสอบการให้คะแนน - การพิจารณา แบบทดสอบย่อยและ ข้อสอบปลายภาค	- การกำหนด วัตถุประสงค์กระบวน วิชาสอดคล้องกับ คำอธิบายกระบวนวิชา และครอบคลุมมาตรฐาน ตาม TQF ใน มคอ. 3 - กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับ เนื้อหาสาระ - การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และ กิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตาม TQF ราย ด้านได้ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ด้านที่ 1 ใช้การ บันทึกเข้าชั้นเรียน ● ด้านที่ 2 และ 3 ใช้ การทดสอบย่อยและ สอบปลายภาค และประเมินผล งาน ● ด้านที่ 4 ใช้การ ประเมินพฤติกรรม และผลงาน ● ด้านที่ 5 ใช้การ ประเมินผลงาน และการนำเสนอ ทั้หน้าชั้นเรียน และผ่านสื่อ ออนไลน์ - การมอบหมายภาระ	- ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนได้ - ข้อสอบในกระบวนวิชานี้สอดคล้องกับการสอบ บรรจุข้าราชการครู ผู้สอน สามารถยกระดับ ข้อสอบโดยศึกษา ตัวอย่างข้อสอบการ แข่งขันของ ก.ค.ศ. มา พัฒนาข้อสอบของวิชาได้

รายชื่อกระบวนวิชา	TQF	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/แนวทางปรับปรุง
			งานมีความเหมาะสมกับหน่วยกิตของวิชา และมี Rubric ให้คะแนนชัดเจน - แบบทดสอบย่อยและข้อสอบปลายภาค สอดคล้องตามเนื้อหาสาระที่เรียนในชั้นเรียน - ผู้เรียนได้สะท้อนตนเองว่ามีการพัฒนาทางด้าน 1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1 อยู่ในระดับดี	

ตัวบ่งชี้ที่ 9 คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก

คำอธิบายตัวบ่งชี้

คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก โดยคุณธรรม คุณภาพ หมายถึง คนดี คนเก่ง เก่งทั้งคน งาน และการปรับตัวที่จะไปทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ส่วนทักษะการเป็นพลเมืองโลก หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ สื่อสารได้อย่างเหมาะสม กระบวนการคิดแบบองค์รวม เข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีความสามารถด้าน IT Literacy (การวิเคราะห์ คัดกรอง และเข้าถึงข้อมูล) ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต

เกณฑ์การประเมิน

ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต (คะแนนเต็ม 5)

ข้อมูลประกอบ

จำนวนบัณฑิตที่รับการประเมินจากผู้บัณฑิตจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินบัณฑิตจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน			
ร้อยละบัณฑิตที่ได้รับการประเมิน			

2. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

3. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

4. ผลการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต (ใช้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการรายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้บังคับบัญชา บัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560)

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แนวทางการพัฒนาตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาตรี) ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

คำอธิบายตัวบ่งชี้

บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาคปกติ และภาคพิเศษในสาขานั้นๆ ที่ได้งานทำหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเทียบกับบัณฑิตที่ได้งานทำในปีการศึกษานั้น การนับการมีงานทำนับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามาเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้ การคำนวณร้อยละของผู้มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคพิเศษหรือภาคนอกเวลาให้คำนวณเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

เกณฑ์การประเมิน

โดยการแปลงค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี เป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 100

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ตามสูตร

$$\frac{\text{จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี}}{\text{จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

การคำนวณค่าร้อยละนี้ ตัวหารไม่นับรวมบัณฑิตที่ศึกษาต่อ/เกณฑ์ทหาร/อุปสมบท บัณฑิตที่มีงานทำแล้วแต่ไม่ได้เปลี่ยนงาน

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี} \times 5}{100}$$

หมายเหตุ : จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. การได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ร้อยละการได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ			
ร้อยละบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจ			
ค่าคะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 5)			

2. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละการได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

3. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

4. ผลการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิต (ใช้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากรายงาน การวิจัยภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต ประจำปี 2561)

4.1 ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการเรียนการสอน	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

4.3 ด้านหลักสูตร

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านหลักสูตร	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

**ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาโท) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์
เผยแพร่**

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การศึกษาในระดับปริญญาโทจะต้องมีการค้นคว้า คิดอย่างเป็นระบบ วิจัยเพื่อหาคำตอบที่มีความ น่าเชื่อถือ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประมวลความรู้เพื่อจัดทำผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้ อย่าง เป็นระบบและสามารถนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพของ ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท

เกณฑ์การประเมิน

โดยการแปลงค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษาเป็น คะแนนระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 40 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ตามสูตร

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด}} \times 100$$

การรายงานข้อมูล

- 1) ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รายงานข้อมูลตามปีปฏิทิน
- 2) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด รายงานข้อมูลตามปีการศึกษา

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา}}{40} \times 5$$

ระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ
0.10	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
0.20	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.40	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร
0.60	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
0.80	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1
1.00	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ กพอ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556

ระดับคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงานสร้างสรรค์
0.20	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online
0.40	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน
0.60	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.80	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงานสร้างสรรค์
1.00	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ค่าผลรวมถ่วงน้ำหนัก			
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา			
ร้อยละ			

2. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานทางวิชาการ)

ชื่อและรหัสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2561)	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ปีปฏิทิน 2561)	แหล่งตีพิมพ์เผยแพร่/ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (ค่าน้ำหนัก 0.10)		
1.		
2.		
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.20)		
1.		
2.		
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.40)		
1.		
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (ค่าน้ำหนัก 0.60)		
1.		
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 (ค่าน้ำหนัก 0.80)		
1.		

ชื่อและรหัสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2561)	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ปีปฏิทิน 2561)	แหล่งตีพิมพ์เผยแพร่/ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ.ฯ (ค่าน้ำหนัก 1.00)		
1.		
2.		

3. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานสร้างสรรค์)

ชื่อและรหัสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2561)	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ปีปฏิทิน 2561)	แหล่งตีพิมพ์เผยแพร่/ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่
งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online (ค่าน้ำหนัก 0.20)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน (ค่าน้ำหนัก 0.40)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.60)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ (ค่าน้ำหนัก 0.80)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 1.00)		
1.		
2.		

4. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....
.....
.....

5. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาเอก) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การศึกษาในระดับปริญญาเอกเป็นการศึกษาในระดับสูงจะต้องมีการค้นคว้า คิดอย่างเป็นระบบ วิจัยเพื่อหาประเด็นความรู้ใหม่ที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประมวลความรู้เพื่อจัดทำผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถนำเสนอเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพของผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก

เกณฑ์การประเมิน

โดยการแปลงค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 80 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ตามสูตร

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด}} \times 100$$

การรายงานข้อมูล

- 1) ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก รายงานข้อมูลตามปีปฏิทิน
- 2) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด รายงานข้อมูลตามปีการศึกษา

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา}}{80} \times 5$$

ระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.40	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร
0.60	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
0.80	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1
1.00	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 - ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร

ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online
0.40	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน
0.60	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.80	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
1.00	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ปีการศึกษา	2559	2560	2561
ค่าผลรวมถ่วงน้ำหนัก			
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา			
ร้อยละ			

2. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานทางวิชาการ)

ชื่อและรหัสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2561)	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ปีปฏิทิน 2561)	แหล่งตีพิมพ์เผยแพร่/ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.20)		
1.		
2.		
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.40)		
1.		
2.		
ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร (ค่าน้ำหนัก 0.40)		
1.		
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (ค่าน้ำหนัก 0.60)		
1.		
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 (ค่าน้ำหนัก 0.80)		
1.		
2.		
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ.ฯ (ค่าน้ำหนัก 1.00)		
1.		
2.		
ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร (ค่าน้ำหนัก 1.00)		
1.		
2.		

3. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานสร้างสรรค์)

ชื่อและรหัสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2561)	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ปีปฏิทิน 2561)	แหล่งตีพิมพ์เผยแพร่/ปีตีพิมพ์เผยแพร่
งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online (ค่าน้ำหนัก 0.20)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน (ค่าน้ำหนัก 0.40)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.60)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ (ค่าน้ำหนัก 0.80)		
1.		
2.		
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 1.00)		
1.		
2.		

4. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่

.....

.....

.....

5. การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

ภาคผนวก

ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

คำอธิบาย

ผลการดำเนินงานของหลักสูตร หมายถึง ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ปรากฏในหลักสูตร (มคอ.2) หมวดที่ 7 ข้อ 7 ที่หลักสูตรแต่ละหลักสูตร ดำเนินงานได้ในแต่ละปีการศึกษา

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละ สองครั้ง <u>โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80</u> และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชา
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 <u>อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา</u>
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 <u>ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา</u>
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 <u>ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา</u>
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) <u>อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา</u>
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
8. <u>อาจารย์ประจำหลักสูตร</u> ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
9. <u>อาจารย์ประจำหลักสูตร</u> ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00
11. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง <u>โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80</u> และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชา/สาขาวิชา
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 <u>อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา</u>
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 <u>ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา</u>
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 <u>ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา</u>
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) <u>อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา</u>
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
8. <u>อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</u> ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
9. <u>อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</u> ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10.ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00
11.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00

การรายงานผลการดำเนินงาน : **ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548**

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80 และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง	ควรอธิบายผลการดำเนินงาน และอ้างอิงเอกสารหลักฐาน ประกอบผลการประเมิน
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชา/สาขาวิชา	
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา	
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา	
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว	
8. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	
9. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
10.ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	
11.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	

การรายงานผลการดำเนินงาน : **ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558**

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80 และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง	ควรอธิบายผลการดำเนินงาน และอ้างอิงเอกสารหลักฐาน ประกอบผลการประเมิน
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชา/สาขาวิชา	
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา	
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา	
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว	
8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	
9. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
10.ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	
11.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

ผศ.ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

อ.ดร.สุนีย์ เงินยวง สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล

อ.ดร.น้ำผึ้ง อินทเนตร สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การทวนสอบ (Verification) คืออะไร

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการหาหลักฐานเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์การศึกษาตรงตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องดำเนินการให้มีการทวนสอบในทุกระดับการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าจะได้รับการจัดการศึกษาที่ดีและมีมาตรฐาน (Oliva & Gordon II, 2013; Ornstein & Hunkins, 2018) ซึ่งต้องเริ่มจากหน่วยเล็กที่สุดนั่นคือ ระดับกระบวนวิชา (Course) และนำไปสู่ระดับโปรแกรม (Program) ของหลักสูตร

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษาได้ แต่จะมีกระบวนการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการจัดการและความมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

มาตรฐานผลการเรียนรู้คืออะไร

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) คือข้อกำหนดของคุณภาพเกี่ยวกับผลลัพธ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้ระบุว่า ทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต้องดำเนินการจัดหลักสูตร จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนแต่ละหลักสูตรสามารถเพิ่มด้านที่ 6 ทักษะพิเศษหรือด้านความสามารถอื่นๆ เพิ่มเติมที่เฉพาะเจาะจงของตนเองได้ตามความเหมาะสมของอัตลักษณ์เฉพาะศาสตร์หรือให้เป็นไปตามมาตรฐานของสภาวิชาชีพหรือมาตรฐานคุณวุฒิระดับสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้

การทวนสอบมีกี่ระดับ

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้โดยทั่วไปจะดำเนินการอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับกระบวนวิชาและระดับหลักสูตร

การทวนสอบสำคัญอย่างไร

ความสำคัญของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ เป็นดังนี้

1. การทวนสอบระดับกระบวนวิชา

1.1 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ตรวจสอบการกำหนดวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาว่า สอดคล้องหรือเป็นไปตามธรรมชาติของวิชาหรือไม่ และที่สำคัญสอดคล้องกับการกระจายความรับผิดชอบในหลักสูตร (Curriculum Mapping) ตามความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความรับผิดชอบรอง (จุดขาว) ที่ได้กำหนดไว้ใน ทั้ง มคอ.2 มคอ.3 และ มคอ.4 หรือไม่ อย่างไร

1.2 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้พิจารณาเกี่ยวกับองค์ความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะการปฏิบัติ/ปฏิบัติการ และพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมว่าครอบคลุม มีความถูกต้อง ทันสมัย และเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน และอนาคตอยู่หรือไม่ ส่วนใดยากหรือง่ายเกินไป รวมทั้งเนื้อหาสาระที่จัดไว้ช่วยพัฒนานักศึกษาให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาที่กำหนดไว้ด้วยหรือไม่

1.3 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ทบทวนการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อ หรือแต่ละชั่วโมงว่าเหมาะสมตามเนื้อหาสาระ เหมาะสมกับผู้เรียน Gen Z ในปัจจุบันหรือไม่ กิจกรรมใด ประสบความสำเร็จมากหรือสำเร็จน้อยหัวข้อใดใช้เวลามากกว่าปกติ การมีกิจกรรมอื่นๆ แทรกระหว่าง ภาควิชา การศึกษา และการแก้ปัญหา รวมทั้งตรวจสอบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนนั้นช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาและผลการเรียนรู้ทั้งความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความ รับผิดชอบรอง (จุดขาว) ตลอดจนควรมีการปรับปรุงหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ และจะเลือกใช้สื่อ ดิจิทัลที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

1.4 ช่วยสะท้อนให้อาจารย์ผู้สอนได้ทบทวนการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาว่า ตรงตาม วัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาและผลการเรียนรู้ในความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) หรือไม่ อย่างไร อาจารย์ผู้สอนใช้ เครื่องมือในการวัดผลเหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หรือไม่ อาทิ ข้อสอบ แบบประเมิน การ นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม RUBRICS (Rubrics) การให้คะแนน เป็นต้น กำหนดสัดส่วนการ ให้คะแนนเหมาะสมตามธรรมชาติวิชาเพียงใด และมีประเด็นที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างไรบ้าง

2. การทวนสอบระดับหลักสูตร

1.1 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ได้มองเห็นภาพรวมของ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร ทั้งผลการเรียน (เกรด) ในแต่ละกระบวนวิชาและผลการประเมินการ สอนของอาจารย์ในแต่ละกระบวนวิชาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของเนื้อหาสาระ การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับการกระจายความรับผิดชอบในหลักสูตร (Curriculum Mapping) ตามความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความรับผิดชอบรอง (จุดขาว) ใหม่ในหลักสูตร

1.2 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ได้ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่าน มาของหลักสูตร ตั้งแต่กระบวนการออกแบบและพัฒนาเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องทั้งปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สมรรถนะทั่วไปและเฉพาะสาขาของหลักสูตร การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิต (Program Learning Outcome: PLO) จุดเด่นของหลักสูตร กระบวนวิชาต่างๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extracurricular activity) ฯลฯ ว่าสอดคล้องกันและบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ตั้งใจไว้ตั้งแรกหรือไม่ มากน้อย เพียงใด และควรมีการพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร และที่สำคัญการดำเนินงานที่ผ่านมานั้นสอดคล้องตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของคณะและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อย่างน้อยเพียงใด

1.3 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้แนวคิด มุมมองใหม่ และผลสะท้อนในทุกมิติเพื่อเป็นสารสนเทศนำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะความถูกต้องของการกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติต่างๆ ตามธรรมชาติของศาสตร์ ความทันสมัยของเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับสังคมยุคดิจิทัล โอกาสที่นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะนำเอาองค์ความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรมที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรไปใช้จริงในโลกแห่งการทำงาน และที่สำคัญควรสะท้อนอัตลักษณ์ของความเป็นบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วย

1.4 ช่วยให้กำลังใจแก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรว่าผลลัพธ์ของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปเป็นบัณฑิตนั้น มีภาวะการมีงานทำอยู่ระดับที่น่าพอใจ มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และ/หรือสภาวิชาชีพ เป็นบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคุณธรรมและคุณภาพ มีทักษะการเป็นพลเมืองโลก (อุษณีย์ คำประกอบ, 2562; อัจฉราพร ศรีภูษณาพรรณ, 2562) มุ่งมั่นในการฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ สามารถรองตน ครอบตน และครองงาน รวมทั้งมีมีโนสำนึกที่ดีต่อสังคมเมื่อจบการศึกษาไปแล้วอย่างน้อยเพียงใด

คณะกรรมการทวนสอบประกอบด้วยใครบ้าง

คณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้สามารถแบ่งได้ตามระดับการทวนสอบ คือคณะกรรมการทวนสอบระดับกระบวนวิชาและคณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร องค์ประกอบแสดงได้ดังตาราง

คณะกรรมการทวนสอบระดับกระบวนวิชา	คณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร
<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เกี่ยวข้องในศาสตร์นั้น ผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขา ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เกี่ยวข้องในศาสตร์นั้น ผู้ใช้บัณฑิต ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ให้ทุน/สนับสนุนการศึกษา (ถ้ามี) ผู้แทนสภาวิชาชีพ (ถ้ามี) ฯลฯ
ผู้ให้	ผู้ให้
<ol style="list-style-type: none"> อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชานั้น ฝ่ายสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาในสังกัดหลักสูตรนั้น บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร ฝ่ายสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ ผู้ปกครอง ฯลฯ

การทวนสอบทำอย่างไร

การทวนสอบทั้ง 2 ระดับ คณะกรรมการทวนสอบสามารถดำเนินการได้ดังนี้

(นาตยา ปิรันธนานนท์, 2560; ฤตินันท์ สมุทรทัย, วิณา วโรตมะวิชญ และเสาวนิตย์ เจริญชัย, 2560)

1. การทวนสอบระดับกระบวนวิชา

การทวนสอบระดับกระบวนวิชาเป็นการดำเนินการเพื่อหาหลักฐานเพื่อยืนยันว่า อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามที่ได้กำหนดความรับผิดชอบไว้ใน มคอ.3 (จุดดำและจุดขาว)

1.1 กลยุทธ์การทวนสอบระดับกระบวนวิชา

คณะกรรมการทวนสอบ สามารถดำเนินการได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- สุ่มประเมินรายละเอียดของกระบวนวิชาว่า ผลการเรียนรู้ที่กำหนด สอดคล้องกับความรับผิดชอบในหลักสูตรหรือไม่
  - สุ่มประเมินข้อสอบของกระบวนวิชาว่า ครอบคลุมผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียด ของกระบวนวิชาหรือไม่
  - พิจารณาความเหมาะสมของวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่สอดคล้องกับที่กำหนด ใน รายละเอียดของกระบวนวิชา
  - พิจารณาความเหมาะสมของการตรวจให้คะแนนจากกระดาษคำตอบของนักศึกษา แบบฟอร์ม การให้คะแนน ที่มาของเกรด และกระบวนการตัดเกรด
  - ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) กับข้อสอบ
  - พิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินผลของรายวิชา
  - ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของการให้คะแนนกับข้อสอบในกระดาษคำตอบ
  - เปรียบเทียบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบเดียวกันในเนื้อหาสาระนั้น โดยอาจารย์ผู้สอนกับผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในหรือภายนอกสถาบัน
  - พิจารณาความเหมาะสมของการมอบหมายและประเมินรายงาน โครงการและอื่นๆ ที่ให้ผู้เรียนทำ
  - ตรวจสอบผลการสอบ ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา (คะแนน/ เกรด) กับจำนวนและลักษณะของผู้รับบริการ
  - ตรวจสอบแผนการปฏิบัติงานในโครงการประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษาและ รายงาน กรณีศึกษาในวิชาภาคปฏิบัติที่นักศึกษาทำ เพื่อขอรับการประเมิน
  - ตรวจสอบแบบฟอร์มการให้คะแนนการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation)
  - การให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา
  - ดูรายงานและหลักฐานการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
  - ตรวจสอบการประเมินด้วยวิธีอื่นที่กำหนดในรายละเอียดวิชา (มคอ.3 และ 4)
  - ตรวจสอบการอุทธรณ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา (ถ้ามี)
- การทวนสอบจากการประเมินของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์

ผู้สอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

- พิจารณาจากผลการประเมินการสอนของนักศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิผลของกระบวนการวิชา
วิธีการสอน การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และผล
การเรียนรู้ที่ได้รับ

- พิจารณาข้อเสนอแนะของนักศึกษา เพื่อปรับปรุงกระบวนการวิชา
- สัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษา
- การสังเกตพฤติกรรมและการโต้ตอบของนักศึกษา การสะท้อนคิด (Reflective journal)

นักศึกษา

1.2 วิธีการทวนสอบระดับกระบวนการวิชา

- การตรวจสอบ
- การประเมิน
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การสำรวจ

2. การทวนสอบระดับหลักสูตร

การทวนสอบระดับหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินการเพื่อหาหลักฐานเพื่อยืนยัน พิสูจน์
สนับสนุน การดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
อาจารย์ประจำ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนรับผิดชอบในหลักสูตรว่าได้เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ เพื่อนำไปสู่การประเมิน ปรับปรุง และยกระดับ
การดำเนินงานของหลักสูตรและประกันคุณภาพหลักสูตร

2.1 กลยุทธ์การทวนสอบระดับหลักสูตร

คณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร สามารถดำเนินการได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามมาตรฐานคุณวุฒิ
สาขาวิชา (มคอ.1) และ/หรือ มคอ.2

- ประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยประเมินจาก
  - แหล่งฝึกงาน สถานประกอบการที่ไปสหกิจศึกษา แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
  - ผู้ใช้บัณฑิต
  - บัณฑิตใหม่
  - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ดูจากผลงาน รางวัล กิจกรรมของนักศึกษา ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น
  - จำนวนโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาเองและวางขาย
  - จำนวนสิทธิบัตร
  - จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ
  - จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติ
  - จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

- พิจารณาผลการสอบประมวลผลการเรียนรู้โดยรวมก่อนจบการศึกษา (Exit Examination)
- การเทียบเคียงผลการทดสอบการเรียนรู้ของนักศึกษาเรากับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่น โดยใช้ ข้อสอบกลางของเครือข่ายสถาบันหรือของสมาคมวิชาชีพ
  - พิจารณาผลการสอบจากการแลกเปลี่ยนข้อสอบในเนื้อหาสาระที่สำคัญระหว่างหลักสูตรเดียวกันในต่างมหาวิทยาลัยหรือการใช้ข้อสอบกลางของเครือข่ายสถาบันการศึกษาสาขาวิชาเดียวกันแล้วเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแต่ละสถาบัน
    - พิจารณาภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต
    - ดูจากความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ
    - ประเมินจากบัณฑิตที่ไปประกอบอาชีพในส่วนของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งกำหนดในหลักสูตร รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น
    - พิจารณาจากการประเมินตำแหน่ง และ/หรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต
    - การสอบถามผู้ประกอบการ โดยการขอเข้าสัมภาษณ์ และ/หรือการส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้นๆ
    - การประเมินจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถามหรือสอบถามระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติด้านอื่นๆ ของบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญา ที่สูงขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษาดังกล่าว
    - ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ประเมินหลักสูตรหรืออาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนและคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของ นักศึกษา

2.2 วิธีการทวนสอบระดับหลักสูตร

- การสำรวจ
- การสังเกต
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การประชุม
- การตรวจสอบ
- การประเมิน

เงื่อนไขความสำเร็จของการทวนสอบคืออะไร

การทวนสอบมีเงื่อนไขความสำเร็จ คือ

1. ความสะดวกในการดำเนินการ ต้องง่ายและไม่ซับซ้อน ไม่เน้นปริมาณเอกสาร (Small is beautiful) แต่ตอบคำถามที่สำคัญได้อย่างพอเพียง

2. ความเข้าใจที่ตรงกันและสื่อสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. การไม่เพิ่มภาระงานให้กับผู้สอนและผู้ประสานงาน บูรณาการเข้ากับการทำงานปกติ

4. การสนับสนุนจากผู้บริหารและฝ่ายสนับสนุน ทั้งในด้านงบประมาณ การดำเนินการ และสิ่งสนับสนุน

5. เน้นบรรยากาศการทวนสอบแบบกัลยาณมิตร ให้ข้อมูลเชิงบวกและเชิงพัฒนา ห้ามเน้นการจับผิดหรือวิจารณ์เชิงลบมากจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหมดกำลังใจในการสอนและทำงาน

6. การสร้างทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการทวนสอบให้กับคณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น อาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลยังสามารถทำแบบสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในกระบวนวิชาให้กับคณะกรรมการทวนสอบระดับกระบวนวิชาเพื่อให้สะดวกต่อการทวนสอบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น (ซึ่งต้องกรอกใน มคอ.5 ตามระบบ CMU MIS) ดังตัวอย่างกระบวนวิชา 088801 พลวัตกระบวนกรทางหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ ที่ผู้เขียนได้ใช้ในการทวนสอบเมื่อครั้งที่ผ่านมา ดังนี้

มีตัวอย่างที่เป็นแนวทางในการทวนสอบหรือไม่

ในที่นี้ผู้เขียนขอแนะนำตัวอย่างรูปแบบการทวนสอบระดับกระบวนวิชาที่มีชื่อว่า “โมเดล 4 ประสาน การทวนสอบระดับกระบวนวิชา” ซึ่งผู้เขียนได้ริเริ่มคิดค้นขึ้นเพื่อดำเนินการทวนสอบในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยอาศัยพื้นฐานความคิดมาจากทฤษฎีหลักสูตรของ Tyler (1949)

โมเดล 4 ประสานการทวนสอบ ระดับกระบวนวิชา เป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์และสอดคล้องกันของการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรในองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ของกระบวนวิชา (Objective: O)

2. เนื้อหาสาระ (Content: C)

3. การจัดการเรียนรู้ (Learning management: L)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Measurement & Evaluation: E)

แสดงได้ดังภาพที่ 1

โมเดล 4 ประสาน : การทวนสอบระดับวิชา

ภาพที่ 1 โมเดล 4 ประสานการทวนสอบ ระดับกระบวนวิชา
ที่มา: สมเกียรติ อินทสิงห์, สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทะเนตร (2562)

ทั้งนี้เพื่อสะท้อนผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนว่าสอดคล้องตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ของ สกอ. อย่างน้อย 5 ด้าน และมาตรฐานการศึกษาชาติด้านผลลัพธ์ผู้เรียนในภาพรวมอย่างน้อยเพียงใด

ผู้เขียนขอแนะนำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการทวนสอบ ดังนี้

ทส. 1

แบบประเมินการทวนสอบระดับกระบวนวิชาในภาพรวม

*****

รหัสกระบวนวิชา ..... ชื่อกระบวนวิชา .....
 จำนวน ..... Section จำนวนนักศึกษาที่เรียน ..... คน จำนวนผู้สอน ..... คน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นการประเมิน	ระดับการประเมิน			ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม มาก	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม น้อย	
1. วัตถุประสงค์ (O)				
1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ซึ่งตามเนื้อหาสาระในคำอธิบายกระบวนวิชา				
1.2 เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ถูกต้องตามหลักวิชาการ				
1.3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 (จุดคำและขา)				
2. เนื้อหาสาระ (C)				
2.1 แบ่งหัวข้อเนื้อหาหรือทักษะได้เหมาะสม				
2.2 ระบุรายละเอียดเนื้อหาหรือทักษะได้ถูกต้อง				
2.3 จัดเนื้อหาหรือทักษะครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์				
2.4 กำหนดเวลาเรียนในแต่ละหัวข้อได้เหมาะสม				
3. กิจกรรมการเรียนการสอน (L)				
3.1 จัดกิจกรรมการเรียนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่กำหนด (จุดคำและจุดขา)				
3.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือทักษะ				
3.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเวลาที่กำหนด				
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (E)				
4.1 มีเครื่องมือในการประเมินที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (เช่น ข้อสอบ Quiz แบบประเมิน ฯลฯ)				
4.2 มีเกณฑ์หรือ Rubrics ในการให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติอย่างเหมาะสม				
4.3 กำหนดผลงานหรือการปฏิบัติที่สะท้อนถึงสมรรถนะตามผลการเรียนรู้แต่ละด้าน				
4.4 ประเมินครอบคลุมตามความรับผิดชอบหลักของกระบวนวิชา (จุดคำใน มคอ.3)				
4.5 กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนแต่ละหัวข้อได้เหมาะสม				
4.6 มีเกณฑ์การตัดเกรดที่ชัดเจน				

ทส. 2

แบบสรุปรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในกระบวนวิชา 088801

ผลการเรียนรู้ (จุดดำ)	วิธีการประเมิน	สัดส่วนคะแนน
1.1 ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรมจริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทาง วิชาการและวิชาชีพ	- สังเกตพฤติกรรม - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอวัตกรรมการหลักสูตรระดับ รายวิชา - เขียนสะท้อนคิด	10%
2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา	- ทำรายงานสรุปมโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตร - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ทดสอบปลายภาค	20%
2.3 สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษา เพื่อให้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจ ผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ	- เขียน Flow chart เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการอภิปรายกลุ่มนำเสนอเชิง สังเคราะห์แบบร่วมมือ - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ทดสอบปลายภาค	20%
3.1 คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ	- เขียน Flow chart เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการอภิปรายกลุ่มนำเสนอเชิง สังเคราะห์แบบร่วมมือ - ทดสอบปลายภาค	20%
4.2 สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมใน ประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็น ในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเอง และของกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอวัตกรรมการหลักสูตรระดับ รายวิชา	20%
5.3 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปาก เปลา และการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการ นำเสนออย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอวัตกรรมการหลักสูตรระดับ รายวิชา	10%

ในส่วนของการรายงานผลการทวนสอบนั้น คณะกรรมการทวนสอบสามารถแจ้งผลเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันทีและทำเอกสารสรุปรวบรวมผลการทวนสอบในแต่ละกระบวนการวิชา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งรายงานใน SAR ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รายชื่อกระบวนการวิชา	TQF	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/ แนวทางปรับปรุง
100211 การพัฒนาหลักสูตร	1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1	<ul style="list-style-type: none"> - การพิจารณาความสอดคล้องกันของ มคอ.3 และ มคอ.5 - การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน - การสุ่มสนทนากลุ่ม (Focus group) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน - การสุ่มพิจารณาผลงานของนักศึกษา - การตรวจสอบการให้คะแนน - การพิจารณาแบบทดสอบย่อยและข้อสอบปลายภาค 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดวัตถุประสงค์กระบวนการวิชาสอดคล้องกับคำอธิบายกระบวนการวิชาและครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ใน มคอ.3 - กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ - การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตาม TQF รายด้านได้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • ด้านที่ 1 ใช้การบันทึกเข้าชั้นเรียน • ด้านที่ 2 และ 3 ใช้การทดสอบย่อยและสอบปลายภาคและประเมินผลงาน • ด้านที่ 4 ใช้การประเมินพฤติกรรมและผลงาน • ด้านที่ 5 ใช้การประเมินผลงานและการนำเสนอทั้งหน้าชั้นเรียนและผ่านสื่อออนไลน์ - การมอบหมายภาระงานมีความเหมาะสมกับหน่วยกิตของวิชา และมี Rubric ให้คะแนนชัดเจน - แบบทดสอบย่อยและข้อสอบปลายภาคสอดคล้องตามเนื้อหาสาระที่เรียนในชั้นเรียน - ผู้เรียนได้สะท้อนตนเองว่ามีการพัฒนาทั้งด้าน 1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1 อยู่ในระดับดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนได้ - ข้อสอบในกระบวนการวิชาที่สอดคล้องกับการสอบบรรจุข้าราชการครู ผู้สอนสามารถยกระดับข้อสอบโดยศึกษาตัวอย่างข้อสอบการแข่งขันของ ก.ค.ศ. มาพัฒนาข้อสอบของวิชาได้

โดยภาพรวมของการทวนสอบในระดับกระบวนการวิชานั้นจะนำไปสรุปเป็นภาพรวมการดำเนินงานของ หลักสูตรทั้งหมด และสะท้อนสู่การทวนสอบระดับหลักสูตรเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์สู่การ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่า คุณภาพ และคุณประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นาคยา ปิลันธนานนท์. (2560). แนวทางการเขียน มคอ.2 สำหรับหลักสูตรปรับปรุงแก้ไขในระดับปริญญาตรี. สืบค้นออนไลน์เมื่อ 1 มกราคม 2562 จาก http://arts.tu.ac.th/r1/r_02.pdf
- ฤตินันท์ สมุทรทัย, วิณา วโรตมะวิชัย และเสาวนิตย์ เจริญชัย. (2560). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 133 หน้า.
- สมเกียรติ อินทสิงห์, สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทะเนตร. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจง เรื่อง รูปแบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประจำปีการศึกษา 2561. [อัดสำเนา]
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒. สืบค้นออนไลน์เมื่อ 25 ธันวาคม 2561 <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf>
- อัจฉราพร ศรีภูษณาพรหม. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจง เรื่อง แนวทางและแผนการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2562. [อัดสำเนา]
- อุษณีย์ คำประกอบ. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจง เรื่อง (ร่าง) ระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ CMU-QA Curriculum. [อัดสำเนา]
- Oliva, P. F., & Gordon II, W. R. (2013). *Developing the Curriculum*. (8th ed.). Singapore: Pearson Education South Asia Pte Ltd.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum Foundations, Principles and Issues*. (7th ed.). New Jersey: Englewood Cliffs.
- Tyler, R. W. (1949). (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press. ISBN 0-226-82031-9.

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๖๑

การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผ่านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย ๔.๐ ที่แม้แตกต่างกันตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปได้

หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งกำหนดผ่านกรอบ (framework) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษานี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาดนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ **ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน**

เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขั้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น **“คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐”** ที่สามารถสร้าง **ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน** ให้กับประเทศ

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาคือ การให้อิสระสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามบริบท ระดับและประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

กระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้เริ่มกระบวนการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับใหม่ โดยการศึกษาวิเคราะห์บริบททั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ ผลการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และผลจากการประชุมระดมความคิดเห็น การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับใหม่นี้ จึงอยู่บนพื้นฐานที่อ้างอิงจากงานวิจัย องค์ความรู้ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากพื้นที่ รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๑. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพบริบทที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษา ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ พันธกรณีระหว่างประเทศต่างๆ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้กับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

๒. การประชุมรับฟังความคิดเห็น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ทั้งสิ้น ๘ ครั้ง จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้บริหารหน่วยงานระดับนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติ ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๓. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยในอนาคต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้ทราบความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยในอนาคต โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ๓ ประเด็น ประกอบด้วย คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของคนไทยในปัจจุบัน คุณลักษณะของคนไทยที่ต้องการในอนาคต ๓๐ ปีข้างหน้า และคุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐

๔. การติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเฉพาะทาง การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๕. การยกร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และยกร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ....

๖. การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่าง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่าง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... จำนวน ๗ ครั้ง และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

๗. การเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการ แล้วให้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๘. การทบทวนร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อทบทวนร่างมาตรฐานการศึกษา ฉบับเตรียมเสนอคณะรัฐมนตรี โดยรับฟังความเห็นจากการประชุมหารือกับผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการปรับปรุง

๙. การเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการ และให้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

คุณธรรม ทักษะ และความรู้ที่จำเป็น

บนฐานค่านิยมร่วม สู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

การจัดการศึกษาของชาติจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียน อันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาดังแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงการศึกษาอุดมศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา ให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน

หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการสนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) มีระบบการบริหารจัดการทั้งด้านผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากร หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี ดิจิทัล ทรัพยากร สิ่งสนับสนุนการศึกษา และการประเมิน ตลอดจนระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ที่เหมาะสมตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และผลลัพธ์สะสมที่ครอบคลุมระดับและประเภทการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ สถาบันผลิตและพัฒนาครู ในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ จะต้องมิบทบาทในการเตรียมความพร้อมครู ก่อนประจำการ และส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education, DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐ ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย ๔.๐ จะต้อง **ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก** นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๑. ผู้เรียนรู้

เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรีย์ะ รักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

๒. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

๓. พลเมืองที่เข้มแข็ง

เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ๓ ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัย ที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและสะสม ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา แสดงไว้ในแผนภาพที่ ๑ และขยายความในตารางที่ ๑

ทั้งนี้ การนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะเป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา สู่อุ้การจัดทำ กำกับ ติดตาม และประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระบวนการดำเนินงานดังกล่าว ควรใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และใช้การวิจัยเป็นฐาน

ปรุณวัย	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย/อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
ผู้เรียน (Learner Person) เพื่อสร้างงานและ คุณภาพชีวิตที่ดี	ผู้เรียน (Learner Person) เพื่อสร้างงานและ คุณภาพชีวิตที่ดี	ผู้เรียน (Learner Person) เพื่อสร้างงานและ คุณภาพชีวิตที่ดี	ผู้เรียน (Learner Person) เพื่อสร้างงานและ คุณภาพชีวิตที่ดี	ผู้เรียน (Learner Person) เพื่อสร้างงานและ คุณภาพชีวิตที่ดี
ผู้ร่วมสร้างสรรค์ (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มีพลัง และยั่งยืน	ผู้ร่วมสร้างสรรค์ (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มีพลัง และยั่งยืน	ผู้ร่วมสร้างสรรค์ (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มีพลัง และยั่งยืน	ผู้ร่วมสร้างสรรค์ (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มีพลัง และยั่งยืน	ผู้ร่วมสร้างสรรค์ (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มีพลัง และยั่งยืน
พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข
มีพัฒนาการ รอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และ กำกับตัวเอง ใช้พลังสร้าง ที่สนใจจะสม ตามท่วงวัย ได้สำเร็จ	มีพัฒนาการ รอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และ กำกับตัวเอง ใช้พลังสร้าง ที่สนใจจะสม ตามท่วงวัย ได้สำเร็จ	มีพัฒนาการ รอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และ กำกับตัวเอง ใช้พลังสร้าง ที่สนใจจะสม ตามท่วงวัย ได้สำเร็จ	มีพัฒนาการ รอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และ กำกับตัวเอง ใช้พลังสร้าง ที่สนใจจะสม ตามท่วงวัย ได้สำเร็จ	มีพัฒนาการ รอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และ กำกับตัวเอง ใช้พลังสร้าง ที่สนใจจะสม ตามท่วงวัย ได้สำเร็จ
	รักและรับผิดชอบ ต่อสิทธิของผู้อื่น เพื่อสร้างสันติสุข และสุขภาพที่ดี	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายและทัศนคติที่ถูกต้อง มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างสุขภาวะ และสร้างสันติสุขในสังคม	มีทักษะการแก้ปัญหา เชิงวิเคราะห์และเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการ ตัดสินใจและแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน	เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาขีดความสามารถ และมีความเป็นผู้นำเพื่อสร้าง สังคมที่ดีและยั่งยืน
	รับผิดชอบ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ ทักษะ และทักษะ ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ การตั้งคำถาม การสื่อสาร และสามารถยอมรับความต่าง	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร การทำงานกลุ่ม สร้างแรงบันดาลใจ เพื่อนำปัญหา การตัดสินใจร่วมกัน คิดสร้างสรรค์ นำความคิดสู่การสร้างสรรค์ผลงาน	สามารถแก้ปัญหา เชิงสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร การทำงานกลุ่ม เพื่อนำปัญหา มาสู่การตัดสินใจ และสามารถแก้ปัญหา ที่ซับซ้อนได้	รวมแก้ไขอุปสรรค การบูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างแรงบันดาลใจ เพื่อนำปัญหา มาสู่การตัดสินใจ และมีส่วนร่วม และประเทศ
	แยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตน ตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบต่อ สังคมและประเทศ	เชื่อมั่นในความถูกต้อง ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีส่วนร่วมและภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย และพลเมืองที่เข้มแข็ง	เชื่อมั่นในความเห็น เป็นธรรม มีจิตอาสา กล้าหาญต่อความไม่ถูกต้อง และมีส่วนร่วมในการ สร้างสังคมที่ดี	กล้าตัดสินใจ การกระทำที่ถูกต้อง ในคุณธรรมและความซื่อสัตย์ ร่วมมือสร้างสังคมที่ดีและยั่งยืน หรือต่อความไม่ถูกต้องและสร้างสังคม ที่ดีในสังคมไทยและประชาคมโลก
	คำนิยามร่วม: ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย	คำนิยามร่วม: ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย	คำนิยามร่วม: ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย	คำนิยามร่วม: ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย
	คุณธรรม : สักขณจริยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	คุณธรรม : สักขณจริยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	คุณธรรม : สักขณจริยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	คุณธรรม : สักขณจริยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ

แผนภาพที่ ๑ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย ๔.๐) ซึ่งมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและมีความสัมพันธ์กันสำหรับแต่ละระดับการศึกษา

ตารางที่ ๑ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมีการสะสมและต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกระดับและประเภทการศึกษา

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
๑. ผู้เรียนรู้	รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน ทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัย และสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ ในความงามรอบตัว	รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน ทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัย และสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ ในความงามรอบตัว	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย และทักษะการเรียนรู้ บริหารจัดการตนเองเป็น มีทักษะชีวิต มีความรู้ ความรอบรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการสร้างสุขภาวะ การศึกษาต่อ หรือการทำงานที่เหมาะสมกับ ช่วงวัย	สามารถเข้ารับการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี ทักษะการเรียนรู้ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวในโลกดิจิทัลและโลกอนาคต	มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น สามารถเผชิญ การเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและโลกอนาคต ได้ มีความเป็นผู้ นำ มีความรู้ ความรอบรู้ด้าน ต่างๆ มีใญ่ญูรู้คิด สามารถประยุกต์ใช้ ความรู้และทักษะต่างๆ ในการสร้างงาน/ สัมภาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
๒. ผู้ร่วมสร้างสรรค นวัตกรรม	มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และฝึกกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ	รับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ ภาษาอังกฤษ การสื่อสาร และ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ	มีทักษะการทำงานร่วมกับ การสื่อสาร มีความรอบรู้ทางข้อมูล สารสนเทศ และทางดิจิทัลเพื่อ แก้ปัญหา มีการคิดอย่างมี วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดสู่การสร้าง ผลงานเป็นลักษณะต่างๆ	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการ สะท้อนคิด การวิพากษ์เพื่อสร้าง นวัตกรรม และสามารถเป็น ผู้ประกอบการได้	สามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม การบูรณาการ ข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อ เพิ่มโอกาส และมูลค่าแก่ตนเอง สังคม และ ประเทศ
๓. พลเมืองที่ เข้มแข็ง		สามารถแยกแยะผลิตภัณฑ์ ตามสนธิสัญญาและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็น สมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่นและประเทศ	ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง ความ ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย และความภาคภูมิใจในความเป็น ไทย และพลเมืองอาเซียน	มีความเชื่อมั่นในความเท่าเทียมเป็น ธรรมทางสังคม มีจิตอาสา มีความกล้า หาญทางจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ กระตือรือร้นในการร่วมสร้างสังคมไทย และโลกที่ยั่งยืน มีความซื่อสัตย์ในการ ทำงานเพื่อส่วนรวม	กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่งผิด ไม่ลดค่า กับความรู้ความสามารถ เป็นพลเมืองที่ เข้มแข็ง ร่วมมือสร้างสรรค์การพัฒนาตนเอง และสังคมที่ยั่งยืน จัดความเที่ยง และ สร้างสันติสุขทั้งในสังคมไทยและประชาคม โลก

คำนิยามร่วม : ความเที่ยงอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค

คุณธรรม : ลักษณะนิสัยที่ดี และคุณธรรมพื้นฐานที่ให้ความดีงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบตนเองและสังคม

หมายเหตุ: หน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่งอาจมีปรับเปลี่ยนผลลัพธ์ของการศึกษาระดับและระดับการศึกษาของผู้เรียน แต่ต้องต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และในทางปฏิบัติ หน่วยงานควรจัดทำตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงปัจจัยป้อน กระบวนการ ที่เป็นรูปธรรมตามบริบทของระดับชั้น สถานศึกษา หรือข้อมูลสารสนเทศอื่น ที่แสดงถึงผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

คำอธิบายความหมาย

ค่านิยมร่วมของสังคม (๔ ประการ)

๑. **ความเพียรอันบริสุทธิ์** ผู้เรียนมีความอดทน มุ่งมั่น ทำสิ่งใด ๆ ให้เกิดผลสำเร็จอย่างไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ส่วนรวม ชุมชน สังคม ประเทศชาติ

๒. **ความพอเพียง** ผู้เรียนมีความสมดุลรอบด้านทั้งความรู้ คุณธรรม และทักษะที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความสมดุลทั้งประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

๓. **วิถีประชาธิปไตย** ผู้เรียนยึดมั่นในการมีส่วนร่วม การเคารพกติกา สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

๔. **ความเท่าเทียมเสมอภาค** ผู้เรียนเคารพความแตกต่าง และให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น โดยปราศจากอคติ แม้มีสถานภาพแตกต่างกันทางเศรษฐกิจ สังคม เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่ วัฒนธรรมและความสามารถ

คุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

๑. **คุณธรรม** คือ ลักษณะนิสัยที่ดี และคุณลักษณะที่ดีด้านคุณธรรมพื้นฐาน การรู้ถูกผิด ความดีงาม จริยธรรม จรรยาบรรณ ในการเป็นสมาชิกของสังคม เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

๒. **ทักษะการเรียนรู้และชีวิต** คือ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เพื่อโลกดิจิทัลและโลกในอนาคต เช่น การรู้วิธีเรียน ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะชีวิตและทักษะการจัดการ ความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่น พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลง

๓. **ความรู้และความรอบรู้** คือ ชุดความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตนเองรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ ๑) ความรู้พื้นฐาน (ภาษา การคำนวณ การใช้เหตุผล) และความรู้ตามหลักสูตร ๒) การรู้จักตนเอง ๓) ความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ท้องถิ่น ชุมชน สภาพภูมิสังคม ภูมิอากาศ ประเทศชาติ ประชาคมโลก ๔) ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การเงิน สารสนเทศ และ ๕) ความรู้เรื่องการทำงานอาชีพ

๔. **ทักษะทางปัญญา** คือ ทักษะที่จำเป็นในการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือทางสังคม เช่น ภูมิปัญญาไทยและศาสตร์พระราชา ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะพหุปัญญา ทักษะข้ามวัฒนธรรม ความสามารถในการบูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างสรรค์นวัตกรรม และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคดิจิทัล

ภาคผนวก

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับนโยบาย

การนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติยึดหลักการสำคัญ คือ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของผู้เรียน พื้นที่ ชุมชน และสังคม รวมทั้งให้อิสระกับสถานศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติในการกำหนดอัตลักษณ์ และทิศทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ภายใต้การสนับสนุนของรัฐในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักความเสมอภาคและความเท่าเทียม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกัน โดยควรมีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับชาติ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษายึดเป็นเป้าหมายการจัดการศึกษา

๒. หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ

๓. หน่วยงานต้นสังกัดมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่กำหนด

๔. หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองอย่างเป็นระบบ อย่างต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล รวมทั้งข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา

๑. สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับสภาพบริบท และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน สังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

๒. สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้

๓. สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต

๔. สถานศึกษาวางระบบการประกันคุณภาพศึกษาด้านคุณภาพผู้บริหารและครูอาจารย์ ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทรัพยากรการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนการสอน โดยมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

การประเมินระดับชั้นเรียน

- การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานโดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน
- ใช้การประเมินความก้าวหน้าให้มีประสิทธิผล เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลหรือการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น ส่งเสริมการประเมินที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของผู้เรียน
- มีความสมดุลระหว่างการประเมินที่อิงตนเอง เพื่อน ปกติวิสัย และมาตรฐาน มีการใช้การประเมินที่ปรับให้เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- ใช้วิธีการประเมินที่บูรณาการการเรียนรู้กับเทคโนโลยีจากงานที่กำหนดให้ทำ ตามโลกแห่งความเป็นจริงและให้ข้อมูลป้อนกลับทันที ใช้แฟ้มประวัติของผู้เรียนที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้และการสื่อสารกับพ่อแม่/ผู้เกี่ยวข้อง
- ครูจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการวัดผลและคลังเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพสูง (ถูกต้อง เชื่อถือได้ ยุติธรรม)

การประเมินระดับโรงเรียน/เขตพื้นที่

- การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานโดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน
- การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศที่แสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
- มีความสมดุลระหว่างการประเมินความก้าวหน้ากับการประเมินที่มีเกณฑ์ที่เป็นหลักเทียบ
- เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาตนเอง มากกว่าการเน้นการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น
- ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จากการประเมินในชั้นเรียนเพื่อการบริหารงานที่เหมาะสมกว่าเดิม
- ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการประเมิน

การประเมินระดับชาติ

- การประเมินผลสรุปเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศเพื่อแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
- กระบวนการพัฒนาการประเมินต้องแกร่ง (เช่น คลังเครื่องมือประเมินที่พัฒนามาอย่างดี มีข้อสอบที่สามารถเทียบเคียงเท่าเทียมกันได้ข้ามปี) และมีการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา มีการประเมินระดับชาติโดยใช้เทคโนโลยีในการสอบ ข้อสอบหรือสิ่งที่วัดเหมาะสมกับโลกแห่งความเป็นจริง
- ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จากการทดสอบระดับชาติที่ให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน สถานศึกษา เขตพื้นที่ และผู้กำหนดนโยบาย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มุ่งเน้นการพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา และทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกฎหมาย มีภาวะผู้นำ รู้รักคุณค่าความเป็นไทยและรู้บริบทสากล โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สร้างวิถีการเรียนรู้ของคนไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สู่การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงเห็นสมควรปรับปรุงมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน ในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น โดยมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษาจะครอบคลุมด้านผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย และการบริหารจัดการ ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ จึงออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้ เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๙

ข้อ ๔ มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน ๕ ด้าน ดังนี้

(๑) มาตรฐานที่ ๑ ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน

(๑.๑) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้มีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

(๑.๒) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ

(๑.๓) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง รู้คุณค่าและรักความเป็นไทย ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุข อย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก

(๒) มาตรฐานที่ ๒ ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

สถาบันอุดมศึกษามีผลงานวิจัยที่เป็นการสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ นวัตกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมตอบสนอง ยุทธศาสตร์ชาติ ความต้องการจำเป็นของสังคม ชุมชน ภาครัฐและเอกชน และประเทศ ผลลัพธ์ของการวิจัยและนวัตกรรมมีผลกระทบสูงต่อการพัฒนาผู้เรียน การสร้างคุณภาพชีวิต หรือการสร้างโอกาส มูลค่าเพิ่ม และขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับนานาชาติ

(๓) มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาให้บริการวิชาการเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ตามระดับความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยมีการบริหารจัดการที่ประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และมีความโปร่งใส ชัดเจน และตรวจสอบได้ ผลลัพธ์ของการบริการวิชาการนำไปสู่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(๔) มาตรฐานที่ ๔ ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนรู้ การวิจัย หรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่การสืบสาน การสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม การปรับและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน ผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หรือการสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่ม ให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(๕) มาตรฐานที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการ

(๕.๑) สถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและความต้องการที่หลากหลายของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม สถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

(๕.๒) สถาบันอุดมศึกษามีการบริหารงานตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนมีการบริหารจัดการบุคลากรและทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล คำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยึดหยุ่นคล่องตัว โปร่งใสและตรวจสอบได้

(๕.๓) สถาบันอุดมศึกษามีระบบประกันคุณภาพ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการกำกับให้การจัดการศึกษาและการดำเนินงานตามพันธกิจเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ